

Pris til fremme av ytringsfrihet innen psykisk helsevern

Begrunnelse for pristildeling 2004

Historien viser mange eksempler på krenkende og uverdigg behandling av mennesker innen psykisk helsevern der også retten til den frie ytring og grunnleggende menneskerettigheter blir satt til side. "Prisen til fremme av ytringsfriheten innen psykisk helsevern" har til hensikt å rette oppmerksomhet mot og sikre vilkårene for den frie ytring på et bredt grunnlag innen psykisk helsevern. Prisen ble innstiftet i 2001, og deles ut for tredje gang i 2004.

Årets pris går til en person som har vært pasient ved ulike psykiatriske institusjoner i dager, uker og år. Prisvinneren er kjent gjennom aviser, TV- og radioprogrammer, og gir pasienter innen psykisk helsevern en stemme. Kandidaten viser at det nytter å kjempe mot systemer som kandidaten mener representerer fastlåste og rigide forståelser av psykiske lidelser.

I ungdommen kjempet hun mot illsinte, glefsende ulver. Ingen andre så disse ulvene, og hun kjempet derfor en ensom kamp. Men hun ga ikke opp. Senere fikk hun hjelp og lærte seg kampstrategier ved hjelp av playmobilfigurer. Disse figurene hjalp henne til å se situasjonen fra ulike perspektiver. Kandidaten fikk av den grunn en forståelse for, og en innsikt i, hvorfor mange fagfolk handler som de gjør. Kampen kunne fortsette.

Prisvinneren har fortalt om sine pasienterfaringer på seminarer og konferanser hvor ulike representanter fra psykisk helsevern og studenter innen sosial- og helsefagutdanninger har vært til stede. Hun har bidratt til å forstyrre fastlåste oppfattelser om forståelse, beskrivelse og behandling av psykiske lidelser ved å fortelle at psykoser har sin egen logikk. Dersom fagfolk, sammen med pasientene, møter denne galskapens logikk er grunnlaget for behandlingssamarbeid og helbredelse lagt. Kandidaten viser med hele seg at schizofreni ikke nødvendigvis er en livslang sykdom. Hun har ikke lenger schizofreni, og blir slik sett bærer av det håpet alle psykiatriske pasienter har i forhold til å bli friske.

Prisvinneren har i de senere år skaffet seg profesjonell fagkompetanse innen psykisk helsevern. Hun har slik sett en unik dobbelkompetanse som åpner for å sidestille og kombinere erfaringskunnskap og fagkunnskap. Prisen er derfor en honnør for hennes arbeid så langt, og en oppmuntring til å fortsette dette arbeidet.

Årets pris tildeles Arnhild Lauveng.